

2014 AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ

İlhan ARAS*

Özet

1979'dan beri her beş yılda bir yapılan Avrupa Parlamentosu seçimleri, seçilmiş bir Avrupa Birliği kurumunun oluşması ve Avrupa Birliği siyasetine etkisi bakımından çok önemlidir. 2019'a kadar görevde kalacak olan Avrupa Parlamentosu, 22-25 Mayıs 2014 tarihinde yapılan seçimlerde oluşmuştur. 2014 Avrupa Parlamentosu seçimleri hem Avrupa Komisyonu Başkanı'nın seçimine etkisi hem de borç krizi sürecinde yapılan ilk seçim olması nedeniyle önemli bir seçim olarak kabul edilmiştir. Bu kapsamda çalışmada öncelikle, 2014 seçimlerinin katılım boyutu ele alınmıştır. Sonraki bölümde, seçim sonuçları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Son olarak, seçimlerde öne çıkan euroseptik partilerin/grupların durumu gösterilmiştir. Seçimlerin belirgin sonuçları olarak düşük katılım oranı ve euroseptik oyların artışı vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Parlamentosu, 2014 Seçimleri, Euroseptisizm

The 2014 European Parliament Elections

Abstract

Since 1979, elections for the European Parliament which have held every five years are very important in terms of formation of a European Union institution that is elected and effect on European Union politics. European Parliament which will work until 2019 is comprised in the elections which were held on 22-25 May 2014. 2014 European elections are agreed as an important election on the grounds that first election both its effect on election of European Commission President and in the process of debt crisis. In this context, firstly, turnout dimension of 2014 elections is dealt with. In next chapter, election results are examined in detail. Finally, situation of eurosceptic parties/groups which come to the forefront in elections is shown. It is emphasized that distinct results of elections are low turnout rate and rise of eurosceptic votes.

Keywords: European Parliament, 2014 Elections, Euroscepticism

---

* Yrd. Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü.
Makalenin Gönderilme tarihi: 27 Mayıs 2016, Kabul edilme tarihi 16 Haziran 2017

Giriş

Sampson'ın 1968 tarihli kitabındaki “Avrupa bugün yeni bir huzursuzluk dönemi yaşamaktadır”¹ ifadesi, üzerinden yaklaşık yarım yüzyıl geçmesine rağmen hâlâ geçerliliğini korumaktadır. Avrupa Birliği (AB) özellikle 2004 yılından itibaren bazı önemli krizler yaşamaktadır. Bu krizleri Avrupa Anayasal Antlaşması'nın reddedilmesi, ekonomik/finansal kriz ve göç krizi şeklinde belirtmek mümkündür. Söz konusu süreçler, sadece AB'yi değil, kurumlarını da önemli ölçüde etkilemektedir. Bu çerçevede, AB kurumları arasında seçimle göreve gelen tek AB kurumu olan Avrupa Parlamentosu (AP), AB'nin yaşadığı süreçlerin sonuçlarının en belirgin şekilde görülebileceği alanlardan biri olmaktadır.

AP'nin Avrupa bütünleşmesindeki temellerine bakıldığında, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu (AKÇT) kuran Antlaşma'da üye devletlerden parlamenterlerin toplandığı bir “Ortak Meclis” adında bir kurum oluşturulduğu görülmektedir.² Bu kurum, 1957 tarihli Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu (AET) kuran Antlaşma'ya ek “Avrupa Toplulukları Bakımından Ortak Birtakım Kurumlar Hakkında Sözleşme” ile AKÇT, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu ve AET yönünden ortak bir yapı olarak “Avrupa Parlamenterler Meclisi” ismiyle kurulmuş, 1962'de ise günümüzdeki ismi olan “Avrupa Parlamentosu” ismini almıştır.³ Başlangıçta 78 olan üye sayısı⁴, Lizbon Antlaşması ile “750+1”⁵ olarak belirlenmiştir.⁶

¹ Anthony Sampson, **Avrupa Nereye Gidiyor?**, (Çev. Nuran Ülken), İstanbul, Sander Yayınları, 1969, s. 568.

² Bkz.: Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu Kuran Antlaşma md. 20-25.

³ John McCormick, **Avrupa Birliği Siyaseti**, (Çev. Doğançan Özsel), Ankara, Adres Yayınları, 2015, s. 238

⁴ Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu Kuran Antlaşma md. 21.

⁵ Avrupa Birliği Antlaşması md. 14/2: “Avrupa Parlamentosu, Birlik vatandaşlarının temsilcilerinden oluşur. Üyelerin sayısı, başkan hariç, 750'yi geçemez. Vatandaşların temsili, üye devlet başına en az altı üye olmak kaydıyla, azalan şekilde orantılı olarak sağlanır. Hiçbir üye devlet 96'dan fazla sandalyeye sahip olamaz.” Bkz.: Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma**, Ankara 2011.

⁶ AP ile ilgili büyük bir literatür söz konusudur ancak çalışma sınırları kapsamında sadece birkaç çalışmaya değinilecektir. Bkz.: Ernst-Werner Fuss, “Strengthening the Position of the European Parliament”, P. D. Dagtoglou (ed.), **Basic Problems of the European Community**, Oxford, Basil Blackwell, 1975, s. 143-162.; Juliet Lodge, “The European Parliament –from ‘assembly’ to co-legislature: changing the institutional dynamics”, Juliet Lodge (ed.), **The European Community and the Challenge of the Future**, London, Pinter Publishers, 1989, s. 58-79.; Neill Nugent, **The Government and Politics of the European Union**, Third Edition, Basingstoke, The Macmillian Press, 1994, s. 174-206.; Roger Scully, “The European Parliament”, Michelle Cini (ed.), **European Union Politics**, New York, Oxford University Press, 2003, s. 166-178.; Ercüment Tezcan, “Avrupa

Bu çerçevede Middelaar, geçmişten günümüze AP'nin gelişimini şu şekilde belirtmiştir:

“önce bir parlamenter meclis kuruldu (1952), sonra ismini Parlamento olarak değiştirdi (1958/1962). Ancak bundan sonra, kendi seçmenlerine kavuştu (1979) ve ancak daha sonra, bu seçmenlerin politik yurttaşlar olduğu ilan edildi (1992) ve ancak daha da sonra, yurttaşlara kurucu iktidar atfetme yolunda nafîle olduğu ortaya çıkan çabalara girişildi (2004). İş, adeta çatıdan başlayıp aşağıya, temele doğru ilerledi.”⁷

1979'dan beri seçimle oluşan AP ile ilgili önemli bir teorik çerçeve çizen Reif ve Schmitt, vatandaşlar için daha önemli bir konu olarak görülmesi nedeniyle ulusal seçimleri birinci derece seçimler olarak, üye devlet vatandaşları için çok büyük bir rolü olmayan AP seçimlerini ise ikinci derece seçimler olarak değerlendirmişlerdir. Söz konusu ve sonraki çalışmalar çerçevesinde; AP seçimlerine katılım ulusal seçimlere katılımdan daha düşük olacak, ulusal hükümet partileri AP seçimlerinden zarar görecektir ve AP seçimlerinde büyük partiler daha kötü, küçük partiler ise daha iyi sonuçlar elde edecekler şeklinde çıkarımlar yapılmıştır.⁸

AP seçimleri, seçim yapılan tek AB kurumu olması nedeniyle önemli bir süreç olarak görülmektedir. Ayrıca McCormick'in belirttiği gibi, “Avrupa Parlamentosu, dünyada doğrudan seçilen tek ulus-aşırı yasama organıdır ve aynı zamanda AB içerisinde de seçime tabi olan tek organdır.”⁹ 1979'dan beri her beş yılda bir “4 ve 9 ile biten yıllarda”¹⁰ düzenlenen AP seçimleri, 22-25 Mayıs 2014 tarihlerinde sekizinci defa düzenlenmiştir. Ayrıca 2014 AP seçimleri, AP için en kapsamlı seçim olmasıyla dikkat çekmiştir. AP'deki 750+1 milletvekili için yaklaşık 450 parti ve listelerden 12.000'den fazla aday rekabet etmiştir.¹¹

Parlamentosu”, Belgin Akçay ve İlke Göçmen (ed.), **Avrupa Birliği: Tarihçe, Teoriler, Kurumlar ve Politikalar**, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2012, s. 109-134.

⁷ Luuk van Middelaar, **Avrupa: Bir Geçiş Süreci**, (Çev. Bilal Çölgeçen), İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2014, s. 367.

⁸ Karlheinz Reif ve Hermann Schmitt, “Nine Second-Order National Elections—A Conceptual Framework For The Analysis of European Election Results”, **European Journal of Political Research**, Vol 8, No 1, 1980, s. 3-44.; Michael Marsh, “Testing the Second-Order Election Model after Four European Elections”, **British Journal of Political Studies**, Vol 28(4), 1998, s. 591-607.

⁹ McCormick, **op.cit.**, s. 240

¹⁰ **Ibid.**, s. 320.

¹¹ Oliver Treib, “The voter says no, but nobody listens: causes and consequences of the Eurosceptic vote in the 2014 European elections”, **Journal of European Public Policy**, Vol 21, No 10, 2014, s. 1541.

“2014 Avrupa Seçimleri: bu kez farklı”¹² sloganı, AP seçimlerden iki ay önce, -Şubat 2014’te, AP tarafından kullanılan bir ifade olmuştur. Bu nitelendirmenin nedenleri olarak; 2009 yılında Lizbon Antlaşması’nın yürürlüğe girmesiyle AP’nin rolünün güçlenmesini, Komisyon Başkanı’nın seçiminde daha etkin bir rol oynamasını, 2010 döneminden itibaren üye devletleri derinden etkileyen borç krizine yönelik tepkilerin ve AB’nin ekonomik krizdeki ülkelere yönelik yaklaşımın nasıl algılandığının görülmesini ifade etmek mümkündür.¹³ 2014 seçimlerinin AB ekonomik durumuyla yakından ilgisi de dikkat çekilen önemli bir noktadır. Ekonomik büyümenin azaldığı, işsizliğin arttığı ve AB/IMF’nin (*International Monetary Fund*) kurtarma paketlerinin ülkelerdeki iktidar partilerini derinden etkilediği bir dönemde yapılan seçimler, kamuoyundaki huzursuzluktan yararlanmak için popülist söylemler ve siyasetçiler için bir fırsat yaratmıştır.¹⁴

2014 AP seçimleri, Lizbon Antlaşması yürürlüğe girdikten sonra yapılan ilk seçim olması nedeniyle önemlidir. Bu durumu, Lizbon Antlaşması’nın AP’ye getirdiği birtakım yeniliklerle birlikte değerlendirmek mümkündür.¹⁵ Lizbon Antlaşması’ndan sonra, Avrupa Konseyi’nin¹⁶ AP seçim sonuçlarını dikkate alarak Komisyon Başkan adayını belirlemesi gerektiğinden partiler de seçimde Komisyon Başkan adaylarını belirlemişlerdir. Buna göre; Avrupa Halk Partisi Grubu’nun adayı Jean-Claude Juncker, AP Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı Grubu’nun adayını Martin Schulz, Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı adayını Guy Verhofstadt, Avrupa Yeşiller Partisi adayını Ska Keller, Avrupa Solu Partisi adayını Alexis Tsipras olmuştur. AP seçimlerinde en fazla oy alan Avrupa Halk Partisi’nin adayını Juncker, Komisyon Başkanlığı için

¹² European Parliament, “The European Elections: This Time It’s Different”, 11 February 2014, <<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140210BKG35568/html/THE-2014-EUROPEAN-ELECTIONS-THIS-TIME-IT%E2%80%99S-DIFFERENT>> (07 Mart 2016).

¹³ **Ibid.**

¹⁴ Harry Nedelcu, **2014 European Parliament Elections: Breakthrough or Continuing Trend?**, CETD/CES Policy Brief, August 2014, <<http://carleton.ca/ces/wp-content/uploads/Nedelcu-policy-brief-2014.pdf>> (24 Mayıs 2016), s. 1.

¹⁵ Lizbon Antlaşması Avrupa Birliği Antlaşması md. 17/7 prg. 1: “Avrupa Birliği Zirvesi, Avrupa Parlamentosu seçimlerini göz önünde tutarak ve gerekli istişarelerde bulunduktan sonra, Avrupa Parlamentosu’na, Komisyon Başkanlığı için nitelikli çoğunlukla bir aday önerir. Bu aday, Avrupa Parlamentosu tarafından üye tam sayısının çoğunluğuyla seçilir. Bu aday için çoğunluğun sağlanamaması durumunda, Avrupa Birliği Zirvesi nitelikli çoğunlukla hareket ederek, Avrupa Parlamentosu tarafından aynı usule göre seçilecek yeni bir adayı bir ay içinde önerir.” Bkz.: Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **op.cit**

¹⁶ Avrupa Konseyi (European Council), Avrupa Zirvesi adıyla toplanarak faaliyetlerini yürüten AB kurumudur.

önemli bir avantaj kazanmış ve Avrupa Konseyi tarafından 27 Haziran 2014'te Komisyon Başkanı seçilmiştir. Komisyon Başkanı'nın seçilmesindeki önemli bir ayrıntı da, İngiltere ve Macaristan'ın Juncker'in adaylığına karşı çıkması, bu nedenle Komisyon Başkanı'nın Avrupa Konseyi'nde ilk defa oy birliğiyle değil, nitelikli çoğunlukla hareket edilmesidir. Sonuç olarak, AP'de yapılan oylamada Juncker 2014-2019 dönemi için Avrupa Komisyonu Başkanı seçilmiştir.¹⁷

22-25 Mayıs 2014'te düzenlenen seçimler temelde iki nedenle önceki seçimlerden ayrışma potansiyeli taşımaktadır. Bu durum, Avrupa seçimlerinin karakteristik özelliklerinden olan ikincil sırada gelme durumunu değiştirme potansiyelinden kaynaklanmaktadır. Değişim potansiyelinin ilk nedeni, özellikle güney ülkelerini etkileyen ekonomik/finansal kriz ve AB'nin söz konusu ülkelerdeki krizi önlemedeki önemli rolünün üye devletlerdeki etkisiyle ilgilidir. Sonuç olarak, AB'nin krizdeki rolü bazı seçim alanlarında AB konusunun kutuplaşılabilir bir konu haline gelmesine neden olmuştur. Diğer neden ise, AP'nin AB karar alma sürecinde güçlenen rolü olmuştur. Bu nedenle, AP'nin farklı bir konumda seçime girmesi söz konusu olmuştur.¹⁸ Avrupa Komisyonu Başkanı'nın bu seçimler ekseninde farklı bir şekilde belirlenmesinin kamuoyunun seçime olan ilgisini artırması, AB ve oy verenleri arasındaki açığı kapatması ve AP seçimlerinin ikinci derece seçimler olmasını değiştirmesi beklenmiştir. Ancak seçim sonucunda ortaya çıkan durum göstermiştir ki, katılım oranı artmamış, AP seçimi çoğu AB üye devletinde ikinci derece seçimler olarak kalmıştır.¹⁹

AB literatürüne bakıldığında önceki AP seçimleri (2009 ve öncekiler) gibi 2014 AP seçimleriyle ilgili de çok sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalar, belli konu bağlamında²⁰, üye devletlerle²¹ ya

¹⁷ Timur Kaymaz, **Seçimler Işığında Avrupa'nın Geleceği: Artan "Avrupa-Kuşkuculuk" ve Azalan "Bölgesel İnandırıcılık" Arasında Sıkışan Avrupa Tahayyülü**, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, Değerlendirme Notu, 2014, s. 3-4.

¹⁸ Hermann Schmitt ve Eftichia Teperoglou, "The 2014 European Parliament Elections in Southern Europe: Second- Order or Critical Elections?", **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 288.

¹⁹ Nathalie Brack, "Populist and Radical Right Parties at the 2014 European Parliament Elections: Much Ado About Nothing?", Cristina Fasone, Diane Fromage ve Zoe Lefkofridi (ed.), **Parliaments, Public Opinion and Parliamentary Elections in Europe**, EUI Working Paper MWP 18, 2015, s. 93.

²⁰ Patrick R. Hugg ve Sheila M. Wilkinson, "The 2014 European Parliament Elections and the Transatlantic Trade and Investment Partnership: Economics and Politics Collide", **Journal of Transnational Law & Policy**, Vol 24, 2014-2015, s. 117-160.; Stephen Cushion, Richard Thomas ve Oliver Ellis, "Interpreting UKIP's 'Earthquake' in British Politics: UK Television News Coverage of the 2009 and 2014 EU Election Campaigns", **The Political Quarterly**, Vol 86, No 2, 2015, s. 314-322.

²¹ Bkz.: Guillermo Cordero ve José Ramón Montero, "Against Bipartyism, Towards Dealignment? The 2014 European Election in Spain", **South European Society and**

da genel olarak seçim sonuçlarıyla²² ilgili olmaktadır. Türkçe literatür incelendiğinde ise, 2014 ve önceki seçimler de dahil olmak üzere AP seçimleriyle ilgili birkaç çalışma²³ haricinde bir literatür olmadığı görülmektedir. Çalışma bu nedenle de, AP seçimleriyle ilgili önemli bir boşluğu doldurma hedefindedir.

Çalışma kapsamında, AP seçimleriyle ve literatürle ilgili giriş kısmının ardından öncelikle 2014 AP seçimlerine katılım konusuna değinilecektir. Sonraki bölümde seçim sonuçları ele alınacak ve son olarak seçimlerde öne çıkan euroseptik parti ve gruplar incelenecektir.

2014 AP Seçimlerine Katılım: Seçmensiz Seçim

22-25 Mayıs 2014 tarihlerinde gerçekleştirilen seçimler toplamda dört güne yayılmış ve üye devletlerde seçim süreci aşağıdaki Tablo 1’de gösterildiği gibi gerçekleşmiştir.

Politics, Vol 20, No 3, 2015, s. 357-379.; Eftichia Teperoglou, Emmanouil Tsatsanis ve Elias Nicolacopoulos, “Habituating to the New Normal in a Post-earthquake Party System: The 2014 European Election in Greece”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 333-355; Liudas Mazylis et al., “Elections To The European Parliament In Lithuania: ‘National’ And ‘European’ Campaigning Topics”, **European Scientific Journal**, Special Editon Vol 1, 2015, s. 306-314.; André Freire ve José Santana-Pereira, “More Second-Order than Ever? The 2014 European Election in Portugal”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 381-401.; Giorgos Charalambous, Bambos Papageorgiou ve Adonis Pegasiou, “Surprising Elections in Exciting Times? Of Proxies and Second-Order Events in the 2014 European Election in Cyprus”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 403-424.; Marcello Carammia ve Roderick Pace, “The Anatomy of a Misfit: The 2014 European Election in Malta”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 425-444.; Sorina Soare, “The 2014 Elections in Italy for the European Parliament: An Italian Affair?”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 315-332; Cristina E. Pârâu, “The 2014 European Elections in Britain. The Counter-Revolt of the Masses?”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 333-364.; Selma Bendjaballah, “2014 EU Elections in France. A ‘Seismic’ Victory”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 365-376.; Piotr Sula, “The 2014 European Elections. The Case of Poland”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 395-406.; Sergiu Gherghina, “Ideological Disagreement in the 2014 European Election: Self-Placement and Party Positioning According to Romanian Candidates”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 407-422.

²² Daphne Halikiopoulou ve Sofia Vasilopoulou, “Support for the Far Right in the 2014 European Parliament Elections: A Comparative Perspective”, **The Political Quarterly**, Vol 85, No 3, 2014, s. 285-288.; Alexandra Iancu, “On High Hopes and Disappointment. The Broken Promises of the 2014 European Elections”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 299-314.

²³ Sevgi Gençay İncei, “1989 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin, Seçimöncesi ve Sonrasında Siyasal Platform ve Kamuoyu Açısından İncelenmesi”, **Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1-2, 1991, s. 309-331; Ercüment Tezcan, “2004 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin Hukuki Açısından Değerlendirilmesi”, **Hukuk ve Adalet**, Yıl 1, Sayı 3, Temmuz-Eylül 2004, s. 116-127.

Tablo 1: Üye Ülkelerde Seçim Günleri²⁴

Tarih	Ülke
22 Mayıs 2014	Hollanda, İngiltere
23 Mayıs 2014	İrlanda, Çek Cumhuriyeti (1. Gün)
24 Mayıs 2014	Letonya, Malta, Slovakya, Çek Cumhuriyeti (2. Gün)
25 Mayıs 2014	Avusturya, Belçika (oy kullanmak zorunlu), Bulgaristan, Hırvatistan, Kıbrıs (oy kullanmak zorunlu), Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan (oy kullanmak zorunlu), Macaristan, İtalya, Litvanya, Lüksemburg (oy kullanmak zorunlu), Polonya, Portekiz, Romanya, Slovenya, İspanya, İsveç

Middelaar'ın “kurumlar, doğası gereği görünmezdir”²⁵ ifadesini, AP'nin en önemli sorunu olan seçimlere katılım çerçevesinde değerlendirmek mümkündür. AB seçmenleri için siyasi tartışmalarda görmedikleri, tanımadıkları ve daha önemlisi ilgilenmedikleri bir kurum için seçime gitmek ilk seçimlerden 35 yıl sonra gerçekleşen 2014 seçimleri bağlamında da geçerli olmaktadır. AB seçmenlerinin seçime katılımı, 1979'daki ilk seçimden 2014'teki son seçime kadar sürekli olarak bir düşüş eğilimi göstermiştir. Bu durum, Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: 1979-2014 AP Seçimlerine Katılım Oranları (%)²⁶

Ülke	1979	'81	'84	'87	'89	'94	'95	'96	'99	2004	'07	'09	'13	'14
Bel	91		92		90	90			91	90		90		89
Dan	47		52		46	52			50	47		59		56
Alm	65		56		62	60			45	43		43		48
İrl	63		47		68	43			50	58		58		52
Fr	60		56		48	52			46	42		40		42
İt	85		82		81	73			69	71		65		57
Lük	88		88		87	88			87	91		90		85
Hol	58		50		47	35			30	39		36		37
İng	32		32		36	36			24	38		34		35
Yun		81	80		80	73			70	63		52		59
İsp				68	54	59			63	45		44		43
Por				72	51	35			39	38		36		33
İsv							41		38	37		45		51
Avu								67	49	42		45		45
Fin								57	30	39		38		39
Çek										28		28		18
Est										26		43		36

²⁴ European Parliamentary Research Service, “2014 European elections: national rules”, 10 April 2014, <<http://www.europarl.europa.eu/eplibrary/InfoGraphic-2014-European-elections-national-rules.pdf>> (19 Mart 2016).

²⁵ Middelaar, *op.cit.*, s. 34.

²⁶ European Parliament, “Turnout”, <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/turnout.html>> (6 Ocak 2016).

Kıb										72		59		43
Lit										48		20		47
Let										41		53		30
Mac										38		36		28
Mal										82		78		74
Pol										20		24		23
Sln										28		28		24
Slk										16		19		13
Bul											29	38		35
Rom											29	27		32
Hır													20	25
AB	61	-	58	-	58	56	-	-	49	45	-	42	-	42

2014 AP seçimine katılım konusunda öncelikle bahsedilmesi gereken durum, AB ortalamasının %42,61 olmasıdır. Bu oranın 2009 seçimlerinin katılım oranı ile (%42,97) aynı olması, bir başka deyişle 2004-2009'daki AB ile 2009-2014'teki AB ekonomik ve siyasi açılardan farklı olmasına rağmen seçime katılım oranının değişmemesi dikkat çekmektedir.

Seçim öncesinde ve sürecinde borç krizinden önemli ölçüde etkilenen ülkelerin katılım oranlarına bakıldığında Yunanistan %59, İtalya %57, İrlanda %52 ve İspanya %43 ile AB ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Buna karşın, söz konusu ülkelerin katılım oranlarını 2009 seçimleriyle kıyasladığımızda Yunanistan haricinde diğer ülkelerde düşüş olduğu görülmektedir. Birliğe 2004 yılı ve sonrasında katılan Merkez ve Doğu Avrupa (MDA) ülkelerine bakıldığında ise, sadece Litvanya'nın AB ortalamasından yüksek bir oranla (%47) seçime katıldığı görülmektedir. Geri kalan bütün ülkeler AB ortalamasından daha düşük oranlarda seçime katılmışlardır. AB'ye en son katılan Hırvatistan'ın ise %25 olan katılım oranıyla en düşük katılım gösteren beşinci ülke olması da dikkat çekmektedir. Hem MDA ülkelerinin hem de Hırvatistan'ın düşük katılım oranları son genişleme dalgalarındaki ülkelerin AP'ye olan ilgisizliğini göstermektedir. Katılımla ilgili durumlar, AP seçimlerini "seçmensiz seçimler" olarak nitelendirmeyi de mümkün kılmaktadır.

Seçimlere katılım bağlamında son olarak, ikinci derece seçimler olarak nitelendirilen AP seçimleri ile ülkelerde en son yapılan ulusal seçimlere katılım oranı kıyaslandığında arada belirgin bir fark olduğunu ifade etmek mümkündür. %42 katılım ortalaması ile sonuçlanan AP seçimlerinin aksine AB üye devletlerin en son ulusal seçimlerine katılım ortalaması %69 olmuştur. Örneğin; Slovakya'nın %13 olan AP seçimine katılım oranı ulusal seçimde %59, İngiltere'nin %35 olan AP seçimine katılım oranı ulusal seçimde %65, Danimarka'nın %56 olan AP seçimine katılım oranı ulusal seçimde %87 olmuştur. Bütün AB üye devletlerinde ulusal seçimlere

katılımın daha yüksek oranlarda gerçekleşmesi seçmenler için birinci derece önemli seçimlerin ulusal seçimler olduğunu göstermektedir.²⁷

AP seçimlerine katılım geçmişten günümüze sınırlı kalmıştır. AP seçimleri her zaman birincil sırada değil, ikincil sırada önem verilen seçimler olmuştur. Berge, çalışmasında üye devletlerde AP seçimlerine yönelik yaklaşımın boyutlarını belirtmiştir. Buna göre, üye devletlerin çoğunda ulusal politikalar odak noktası olmuştur. AP seçimlerinin ulusal veya ulusal ölçekteki seçimlere denk geldiği ülkelerde bu durum daha belirgin olmuştur. Belçika’da AP seçimleri ulusal ve bölgesel seçimlere, Litvanya’da başkanlık seçimlerine denk gelmiş ve İrlanda’da ulusal ölçekteki yerel seçimler ve iki ara seçim aynı gün yapılmıştır. Buna karşın bazı üye devletlerde de, yapılan tartışmalar ulusal politikadaki siyasi krizlere odaklanmıştır. Finlandiya’da koalisyon ortaklarından birinin koalisyon hükümetinden çekilmesi ve başbakanın görevi bırakacağını açıklaması, Slovenya’da yolsuzlukla suçlamaların ardından istifaların gelmesinin neden olduğu siyasi istikrarsızlık ve Hırvatistan’da yaşanan sel felaketinin seçim kampanyalarının son aşamasına damgasını vurması gibi doğal ve siyasi krizler bu ülkelerde Avrupa konularına olan ilgiyi önemli ölçüde azaltmıştır. AP seçimleri İtalya, İspanya ve Malta’daki mevcut hükümetlerin, Fransa’daki yeni hükümet ve mevcut cumhurbaşkanının performansların değerlendirmesi, Polonya’da ise partilerin çoğu ve medya tarafından ilderde yapılacak olan seçimlerin bir provası olarak kabul edilmiştir. Çek Cumhuriyeti, Letonya, Avusturya, Slovakya’da AB ile ilgilenilmemesi ve bu konuda bilgi yokluğu, seçim kampanyalarının ulusal konulara odaklanmasına neden olmuştur. Kıbrıs, Portekiz ve bir ölçüde İtalya ve İspanya’da, AB konusundaki tartışma genel olarak AB’nin ulusal ekonomilerdeki rolüne odaklanırken; Macaristan’da ise hem ulusal hem de AB konuları kampanyalarda tartışılmıştır. Bu durumların aksine, AP seçimlerinde AB konularının tam olarak veya büyük ölçüde yer aldığı İsveç, Danimarka, Lüksemburg, Hollanda, Almanya ve Estonya’yı da belirtmek mümkündür.²⁸

2014 seçimleri, 2009 AP seçimleriyle kıyaslandığında seçimlerin daha önce olmadığı kadar, özellikle Euro bölgesi ülkelerinde, “Avrupalılaştığını” belirtmek mümkündür. Bu nedenle, seçimlerde AB’ye ilişkin tartışmalar ya aynı oranda kalmış ya da daha önemli bir hâl almıştır. Sadece Slovenya ve

²⁷ Eri Bertson, **The 2014 EP Elections: A Victory for European Democracy? A Report on the LEQS Annual Event 2014**, LEQS Paper No. 78, 2014, s. 7.

²⁸ Mirte van den Berge, **The 2014 EP Election Campaign in the Member States: National Debates, European Elections**, The Trans European Policy Studies Association, TEPSA Report, Brussels 4 June 2014, s. 3.

Kıbrıs'ta 2009'a kıyasla AB konuları daha az tartışılmıştır. Bazı üye devletlerde, AB ile ilgili tartışılan konularda AB'nin gelecekteki yönü ön plana çıkarken; finansal kriz ve kemer sıkma önlemleri, Ukrayna krizi, AB-Rusya ilişkileri, işsizlik, kişilerin serbest dolaşımının sonuçları, göçmenler, ABD-AB serbest ticaret anlaşmaları da önemli konular arasında yer almıştır.²⁹

AP seçimlerine katılmada oy verme ve oy vermeme nedenleri de dikkate alınması gereken durumlardır. Bu çerçevede, AP ve TNS Opinion tarafından AB28'de 27.331 oy verme yaşındaki AB vatandaşı ile 30 Mayıs–27 Haziran 2014'te yüz yüze yöntemle yapılan araştırmada 2014 AP seçimiyle ilgili çeşitli veriler sunulmuştur. Araştırmada, “AP seçimlerinde oy vermenizdeki temel nedenler nedir?” sorusuna verilen yanıtlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: 2014 AP Seçimlerinde Oy Verme Nedenleri³⁰

Neden	Yüzdesi (%)
Her zaman oy verirsiniz	41
Vatandaş olarak oy vermek görevinizdir	41
Kendinize yakın hissettiğiniz siyasi partiyi desteklemek için	22
AB taraftarısınız	14
Kendinizi Avrupalı ya da Avrupa vatandaşı hissedersiniz	13
Avrupa seçimlerinde oy vererek değişim yapabilirsiniz	12
Memnuniyetsizliğinizi ifade etmek için	11
Hükümetinize hoşnutsuzluğunuzu ifade etmek için	10
Hükümetinizi desteklemek için	9
AB'ye memnuniyetsizliğinizi ifade etmek için	7
Avrupa konularıyla çok ilgilenirsiniz	6
AB günlük hayatınızda önemli bir rol oynar	6
Avrupa Komisyonu başkanının seçimini etkilemek için	5
Oy vermeniz yönünde kampanya boyunca bilgi aldığımız için	4
Oy vermek zorunlu olduğu için	2
Diğer	3
Bilmiyorum	0

Tablodan görüldüğü gibi, oy verme nedenlerinde oy vermenin sürekli yapılıyor olması ve oy vermeyi bir görev olarak kabul etmek öne çıkmıştır.

²⁹ **Ibid**, s. 4.

³⁰ European Parliament, “2014 post-election survey European Elections 2014 Analytical Overview”, http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2014/post/post_2014_survey_analitical_overview_en.pdf (27 Mart 2016), s. 25.

Yukarıda değinilen araştırmanın bir başka sorusu olan “AP seçimlerinde oy vermemenizdeki temel nedenler nedir?” sorusuna verilen yanıtlar ise Tablo 4’teki gibi sıralanmıştır.

Tablo 4: 2014 AP Seçimlerinde Oy Vermeme Nedenleri³¹

Neden	Yüzdesi (%)
Genelde politikayla ilgili memnuniyetsizlik veya güven yokluğu	23
[AP seçimleri gibi] politikalarla ilgilenmemek	19
Oy vermenin sonuçları yoktur ve oy vermek hiçbir şeyi değiştirmez	14
Çok meşgul olmak veya zaman olmaması veya işte olmak	13
Tatilde veya evden uzakta olmak	10
Avrupa konularıyla ilgilenmemek	10
Nadiren oy vermek veya asla vermemek	10
Bir kurum olarak AP’den gerçekten memnun olmamak	8
AB veya AP veya AP seçimleriyle ilgili çok fazla bilgi sahibi olmamak	7
Seçim döneminde hasta veya sağlık sorunları olmak	7
Aileyle meşgul olmak veya boş vakit faaliyetleriyle ilgilenmek	6
Kayıt veya oy verme kart sorunları	4
AB’ye karşı olmak	3
Kamu tartışması veya seçim kampanyası yokluğu	3
AP seçimlerinin olduğunu bilmiyordum	2
Diğer	7
Bilmiyorum	2

Seçimde oy vermeme nedenlerinde ise; politika alanına olan güvensizlik, ilgisizlik ve oy vermenin herhangi bir sonucu olmayacağına dair inanç ön sıralarda yer almıştır. Sonuç olarak, gerek üye devletlerdeki katılım durumları gerek katılmanın veya katılmanın nedenleri birlikte değerlendirildiğinde, AP seçimlerine katılımın artmasının AP’nin demokratik meşruiyetini ve kamuoyunun AB kurumlarına olan güvensizliğine ve euroseptisizme karşı AB’yi güçlendirici bir etken olacağını ifade etmek mümkündür.³²

³¹ *Ibid*, s. 35.

³² Corina Stratulat ve Janis A. Emmanouilidis, **The European Parliament elections 2014 Watershed or, again, washed out?**, European Policy Centre, Discussion Paper, 2013, s. 4.

2014 AP Seçim Sonuçları

2014 seçimlerini ele almadan önce bir önceki seçim olan 2009 seçimlerine bakmak yararlı olacaktır. Tablo 5'te söz konusu seçimlerin siyasi parti grupları çerçevesinde sonuçları gösterilmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi, EPP ve S&D seçimin kazananları olarak öne çıkmıştır.

Tablo 5: 2009 AP Seçimlerinin Sonuçları³³

Parti Adı	Sandalye Sayısı	Yüzdesi
Avrupa Halk Partisi Grubu (Group of the European People's Party-EPP) (Christian Democrats)	274	35,77
AP Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı Grubu (Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the European Parliament-S&D)	196	25,59
Avrupalı Muhafazakarlar ve Reformistler (European Conservatives and Reformists-ECR)	57	7,44
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı (Alliance of Liberals and Democrats for Europe-ALDE)	83	10,83
Avrupa Birleşik Solu/Nordik Yeşil Solu (European United Left/Nordic Green Left-GUE/NGL)	35	4,57
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı (The Greens/European Free Alliance-Greens/EFA)	57	7,44
Avrupa Özgürlük ve Demokrasi Grubu (Europe of Freedom and Democracy Group-EFD)	31	4,05
Bağımsız Üyeler-bir siyasi gruba dahil olmayan üyeler	33	4,31
Toplam	766	100

2014 seçimleriyle ilgili olarak, Ruiter vd. AP seçimlerine katılan partilerin bildirdiklerine ilişkin yaptıkları çalışmada³⁴ 11 parti bildirgesinde sosyal politika, güvenlik, din, eğitim, çevre, demokrasi, dış politika vd. temel alanlarda olmak üzere 180 anahtar kelimeyi kodlayarak hangi partinin hangi konulara ağırlık verdiğini tespit etmişlerdir. Buna göre, Avrupa için

³³ European Parliament, "Results of the 2014 European elections", <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/widget-global-2009.html>> (8 Ocak 2016).

³⁴ Rikde Ruiter, Moniek Akerboomand ve Bernard Steunenber, **2014 European Parliament Elections: Main issues and positions based on party manifestos**, Research Note of the Leiden University Jean Monnet Center of Excellence, <<http://media.leidenuniv.nl/legacy/research-note-ep-party-programmes-040414.pdf>> (23 Ocak 2016).

Liberaller ve Demokratlar İttifakı parti bildirgesinde kullandığı 9169 kelimeyle bildirgesinde en fazla kelime kullanan parti olurken, AP Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı Grubu ise 7555 kelime ile ikinci sırada yer almıştır. Parti bildirelerine bakıldığında sosyal politika, çevre, demokrasi, dış politika ve iç pazar ifadelerinin ön plana çıkan konular olduğu görülmektedir. “Sosyal politika”, “dış politika” ve “ekonomik kriz” alanlarında AP Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı; “çevre” ve “demokrasi” alanlarında Yeşiller; “iç pazar” alanında Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı; “göç, iltica politikası” alanında Avrupa Halk Partisi öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, 22-25 Mayıs 2014’te yapılan seçimler Tablo 6’da gösterildiği gibi sonuçlanmıştır.

Tablo 6: 2014 AP Seçimlerinin Sonuçları³⁵

Parti Adı	Sandalye Sayısı	Yüzdesi
Avrupa Halk Partisi Grubu (Group of the European People’s Party-EPP) (Christian Democrats)	221	29,43
AP Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı Grubu (Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the European Parliament-S&D)	191	25,43
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformistler (European Conservatives and Reformists-ECR)	70	9,32
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı (Alliance of Liberals and Democrats for Europe-ALDE)	67	8,92
Avrupa Birleşik Solu/Nordik Yeşil Solu (European United Left/Nordic Green Left-GUE/NGL)	52	6,92
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı (The Greens/European Free Alliance-Greens/EFA)	50	6,66
Avrupa Özgürlük ve Doğrudan Demokrasi Grubu ³⁶ (Europe of Freedom and Direct Democracy Group-EFDD)	48	6,39
Bağımsız Üyeler-bir siyasi gruba dahil olmayan üyeler	52	6,92
Toplam	751	100

³⁵ European Parliament, “Results of the 2014 European elections/Election results”, <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/election-results-2014.html>> (3 Nisan 2016).

³⁶ 2009 seçimlerindeki ismi Avrupa Özgürlük ve Demokrasi Grubu olan grubun adı 2014 seçimlerinde Avrupa Özgürlük ve Doğrudan Demokrasi Grubu şeklinde değiştirilmiştir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi, 2009 seçimleriyle 2014 seçimleri kıyaslandığında siyasi partilerin sıralamasında bir değişiklik olmadığı ve seçimin kazananlarının büyük ölçüde aynı olduğu görülmektedir. 2009’daki mevcut yapı ve parti sıralaması büyük ölçüde aynı kalmasına karşın, seçim sonucunda partilerin oy oranlarında dikkat çeken değişiklikler görülmektedir. Tablo 7’de bu durum gösterilmiştir.

Tablo 7: 2009-2014 AP Seçimleri Karşılaştırması³⁷

Parti Adı	Sandalye Sayısı Farkı	Yüzdellik Değişimi (%)
EPP	-53	-6,34
S&D	-5	-0,16
ECR	+13	+1,88
ALDE	-16	-1,91
GUE/NGL	+17	+2,35
Greens/EFA	-7	-0,78
EFDD	+17	+2,34
Bağımsız Üyeler	+19	+2,61
Toplam	-15	-

2009-2014 AP seçimleri kıyaslandığında en büyük farkın 53 sandalye kaybeden EPP’de olduğu görülmektedir. Her ne kadar, seçimleri birinci siyasi parti grubu olarak kazansa da %6,34’lük sandalye kaybıyla en fazla oy kaybı yaşayan parti olmuştur. İkinci en fazla oy kaybı yaşayan parti ise, 16 sandalye ile ALDE olmuştur. Buna karşın seçimin kazananları ise, 17 sandalye kazanan EFDD ile GUE/NGL olmuştur.

Seçim sonuçları ile ilgili olarak, Tablo 8’de gösterildiği gibi, üye devletlerin hangi siyasi gruplara kaç milletvekili gönderdiği de önemli bir konudur.

³⁷ Tablodaki bilgiler yazar tarafından hesaplanmıştır.

Tablo 8: 2014 AP Seçimlerinde Siyasi Grupların Üye Devletlere Göre Dağılımı³⁸

Ülke	EPP	S & D	ECR	ALDE	GUE / NGL	Greens / EFA	EFDD	Bağımsız	Toplam
Bel	4	4	4	6		2		1	21
Bul	7	4	2	4					17
Çek	7	4	2	4	3		1		21
Dan	1	3	4	3	1	1			13
Alm	34	27	8	4	8	13		2	96
Est	1	1		3		1			6
İrl	4	1	1	1	4				11
Yun	5	4	1		6			5	21
İsp	17	14		8	11	4			54
Fr	20	13		7	4	6	1	23	74
Hır	5	2	1	2		1			11
İt	17	31			3		17	5	73
Kıb	2	2			2				6
Let	4	1	1			1	1		8
Lit	2	2	1	3		1	2		11
Lük	3	1		1		1			6
Mac	12	4				2		3	21
Mal	3	3							6
Hol	5	3	2	7	3	2		4	26
Avu	5	5		1		3		4	18
Pol	23	5	19					4	51
Por	7	8		2	4				21
Rom	15	16		1					32
Sln	5	1		1		1			8
Slk	6	4	2	1					13
Fin	3	2	2	4	1	1			13
İsv	4	6		3	1	4	2		20
İng		20	20	1	1	6	24	1	73
AB	221	191	70	67	52	50	48	52	751

³⁸ European Parliament, "Seats by political group and Member State", <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/seats-group-member-2014.html>> (3 Nisan 2016).

Tablodan görüldüğü gibi; Estonya, Kıbrıs, Lüksemburg ve Malta 6 üye sayısıyla en az üyeye sahip ülkeler olurken, 96 üye sayısıyla Almanya en fazla üyeye sahip olan ülke olmuştur. Ülkeler farklı sayılarda milletvekillerini siyasi gruplara göndermişlerdir. İngiltere, AP içerisindeki en büyük siyasi grup olan EPP'ye üye göndermeyen tek ülke olmuştur. Ayrıca, bağımsız grup haricindeki 7 siyasi gruba yönelik bir değerlendirme yapıldığında hiçbir ülkenin 7 siyasi grubun tamamına üye göndermediği görülmektedir. Buna karşın Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Almanya, Fransa, Litvanya, Hollanda, Finlandiya, İsveç ve İngiltere'nin 6 siyasi gruba üye göndererek en fazla siyasi gruba üye gönderen ülkeler olduğunu belirtmek mümkündür. Malta ise, iki siyasi gruba üye göndererek en az siyasi gruba üye gönderen ülke olmuştur. Bağımsızlar grubuna dikkat edildiğinde ise, en fazla üyenin Fransa'dan geldiği görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle hangi partinin kaç üye devletten üyeye sahip olduğuna dair bilgileri içeren aşağıdaki tabloyu³⁹ yapmak mümkündür:

Parti Adı	Üye Devlet Sayısı
EPP	27
S&D	28
ECR	15
ALDE	21
GUE/NGL	14
Greens/EFA	17
EFDD	7
Bağımsız Üyeler	10

Tablodan görüldüğü gibi, sadece S&D Grubu bütün üye devletlerden milletvekillerine sahiptir. EFDD ise, üye 7 üye devletten gelen milletvekili ile en az üye devlet sayısına sahip grup olmuştur. Sonuç olarak, seçim sonuçları daha sonra bazı değişikliklere uğramış, yeni bir siyasi grup kurulmuştur. Bu çerçevede, Tablo 9'da AP'nin mevcut yapısı gösterilmiştir.

³⁹ Tablodaki bilgiler yazar tarafından hesaplanmıştır.

Tablo 9: 2014 AP Seçimleri Sonrasında Oluşan Mevcut Sandalye Dağılımı⁴⁰

Parti Adı	Sandalye Sayısı
EPP	215
S&D	190
ECR	76
ALDE	70
GUE/NGL	52
Greens/EFA	50
EFDD	45
Uluslar ve Özgürlükler Avrupası (Europe of Nations and Freedom Group-ENF) ⁴¹	38
Bağımsız Üyeler	15
Toplam	751

Tablodan görüldüğü gibi, seçim sonrasında kurulan Uluslar ve Özgürlükler Avrupası (Europe of Nations and Freedom Group-ENF) grubu ile birlikte AP'deki siyasi grup sayısı sekize çıkmıştır.

2014 AP Seçimlerinde Euroseptisizm: Seçimlerin Kazananları

Euroseptisizm, 1990'lı yılların ikinci yarısında AB literatürüne giren bir kavram olarak Avrupa bütünleşme sürecinin belli yönlerine kısmen veya bütünleşme sürecine tamamen karşı gelme/muhalif olma durumu olarak açıklanmıştır.⁴² Euroseptisizm literatürü, AB üye ve aday ülkelerindeki siyasi partilerin AB'ye yaklaşımını açıklamaya çalışmış, söz konusu siyasi partilerin AB'ye yönelik eleştirileri/karşıtlıkları çerçevesinde ortak yönleri olduğunu ortaya koymuştur.⁴³ Ayrıca, sonraki süreçte yumuşak ve sert euroseptisizm şeklinde bir ayırım yapılmıştır. Bu ayrıma göre, AB bütünleşme sürecinin belli yönlerine karşı çıkmak yumuşak, bütünleşme sürecine/AB'ye tamamen karşı çıkmak sert euroseptisizm şeklinde

⁴⁰ European Parliament, "Seats", <<http://www.europarl.europa.eu/meps/en/hemicycle.html>> (3 Nisan 2016).; 22-25 Mayıs 2014'teki seçim sonuçları, seçim sonrasında siyasi parti grupları arasındaki bazı milletvekili değişimleri nedeniyle farklılaşmaktadır. Tabloda belirtilen bilgiler erişim tarihindeki veriler ekseninde oluşturulmuştur.

⁴¹ 2014 AP seçimlerinden sonra kurulan siyasi gruptur.

⁴² Paul Taggart, "A Touchstone of Dissent: Eurosepticism in Contemporary Western European Party System", *European Journal of Political Research*, Vol 33, Issue 3, 1998, s. 366.

⁴³ Bkz.: İlhan Aras, *Avrupa Birliği ve Türkiye'de Euroseptisizm: Siyasi Partilere Bakış*, Bursa, Sentez Yayıncılık, 2015.

sınıflandırılarak bir tipoloji geliştirilmiştir.⁴⁴ Bu çerçevede 2014 AP seçimleri kapsamında, aldıkları oy oranlarıyla euroseptik siyasi partilerin dikkat çektiği görülmektedir.

2014 seçimlerinde, ülkelerinde iktidar olma hedefine ulaşamayan ve AB karşıtlığı üzerinden AP seçimlerine giren euroseptik partiler önemli başarılar kazanmışlardır. Siyasi partiler, genel seçimlere kıyasla AP seçim kampanyalarına daha az zaman ve para harcadıklarından AP seçimleri genel anlamda ikincil düzeyde kalmaya devam etmiştir. Öyle ki, 2014 seçim kampanyalarına damga vuran konular olarak yabancı düşmanlığını ve euroseptisizmi belirtmek mümkündür. Seçimle ilgili yapılan bazı tahminlere göre, bu şekilde bir siyasi çizgide olan 150-180 parlamenter AP'ye seçilmiştir. İtalya'da Beş Yıldız Hareketi lideri Beppe Grillo, İngiltere'de Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi lideri Nigel Farage, Fransa'da Ulusal Cephe lideri Marine Le Pen ve Hollanda'da Özgürlük Partisi lideri Geert Wilders bu noktada en öne çıkan isimler olarak belirtilebilir.⁴⁵

Tablo 10'da görüldüğü gibi, 2014 seçimleri genel anlamda aşırı-sağ euroseptik partilerin başarısıyla sonuçlanan seçimler olarak kabul edilmektedir. Halikiopoulou ve Vasilopoulou'nun "Avrupa'nın deprem yaratan seçimleri" olarak nitelendirdiği bu seçimlerde, Fransa'daki Ulusal Cephe (%24,86), İngiltere'deki Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi (%26,77) ve Danimarka Halk Partisi (%26,60) ülkelerinde ilk sırada yer almışlardır. Macaristan'da aşırı sağ Jobbik Partisi'ne (Daha İyi Bir Macaristan Hareketi) %14,67 ile ülkesinde ikinci sırada gelmiştir. Avusturya'da Avusturya Özgürlük Partisi (%19,72), Finlandiya'da Gerçek Finliler (%12,90) ve Yunanistan'da Altın Şafak (%9,38) ile üçüncü sırada seçimleri kazanmıştır.⁴⁶

⁴⁴ Paul Taggart ve Aleks Szczerbiak, **Parties, Positions and Europe: Eurosepticism in the EU Candidate States of Central and Eastern Europe**, SEI Working Paper No: 46/ Opposing Europe Research Network Working Paper No: 2, Sussex European Institute, Brighton, 2001.

⁴⁵ Heather Grabbe ve Stefan Lehne, **The 2014 European elections: Why a partisan Commission president would be bad for the EU**, Centre for European Union, <http://www.cer.org.uk/sites/default/files/publications/attachments/pdf/2013/esy_commissi onpres_11oct13-7937.pdf> (10 Şubat 2016), s. 4-7.

⁴⁶ Halikiopoulou, Vasilopoulou, **op.cit.**, s. 285.

Tablo 10: 2009-2014 AP Seçimlerinde Aşırı Sağın Oy Değişimi⁴⁷

Ülke	Parti	2009 AP Seçim Sonucu	2014 AP Seçim Sonucu	Değişim
Avusturya	Avusturya Özgürlük Partisi	12,71	19,72	+
Danimarka	Danimarka Halk Partisi	15,40	26,60	+
Finlandiya	Gerçek Finliler	9,79	12,90	+
Fransa	Ulusal Cephe	6,34	24,86	+
Almanya	Almanya Ulusal Demokratik Partisi	-	1	+
İsveç	İsveçli Demokratlar	3,27	9,70	+
Birleşik Krallık	Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi	16,09	26,77	+
Yunanistan	Altın Şafak	0,50	9,38	+
Avusturya	Avusturya'nın Geleceği İçin Birlik	4,58	0,47	-
Belçika	Flaman Çıkarı	9,85	4,26	-
Bulgaristan	Ataka	11,96	2,96	-
Yunanistan	LAOS/Ortodoks Halk Hareketi	7,15	2,70	-
Macaristan	Daha İyi Bir Macaristan Hareketi	14,77	14,67	-
İtalya	Kuzey Ligi	10,2	6,16	-
Hollanda	Özgürlük Partisi	16,97	13,32	-
Slovakya	Slovak Ulusal Partisi	5,56	3,61	-
Romanya	Büyük Romanya Partisi	8,65	2,70	-
İngiltere	İngiliz Ulusal Partisi	6,30	1,11	-

Halikiopoulou ve Vasilopoulou, aşırı sağ partilere ilişkin yaptıkları değerlendirmede 2009'a kıyasla çoğu AB üyesinde oy oranlarının arttığını, ekonomik krizden en kötü etkilenen ülkelerde aşırı sağ oylarda önemli bir artış olmadığını -özellikle İspanya, Portekiz, İrlanda'da aşırı sağın bir milletvekili çıkaramaması- ve aslında birbirlerinden farklı çizgilerde olan partilerin aşırı sağ partiler şeklinde genelleştirildiğini vurgulamaktadır. Özellikle ekonomik krizden etkilenen ülkelerde aşırı sağın/euroseptik partilerin AP seçimlerinde bir başarı elde edememesi önemli bir durumdur.⁴⁸

⁴⁷ Ibid, s. 286.; European Parliament, "Results of the 2014 European elections/Election results".

⁴⁸ Halikiopoulou, Vasilopoulou, **op.cit**, s. 286-287.

Aşırı sağın AP seçimlerindeki durumuna ilave olarak aşırı solda İspanya'daki Podemos Partisi ilk seçimlerinde %7,98 oy oranıyla 5 milletvekilini ve Yunanistan'daki Radikal Sol Koalisyon Partisi/Syriza oy oranını %4,70'ten %26,57'ye çıkararak 6 milletvekilini AP'ye göndererek önemli bir başarı elde etmişlerdir.⁴⁹ Bu çerçevede belirtmek gerekir ki, aşırı sağ veya sol partilerin belirtilen oy oranlarına ulaşmalarının nedeni olarak üye ülkelerde seçimlere katılım oranlarının düşük olması, ana akım partilerin ulusal seçimler gibi AP seçimlerinde seçmenlerini örgütleyememelerinin yanı sıra 2009'dan beri etkisi hissedilen borç krizi, istikrarsızlık, işsizlik gibi durumları da göstermek mümkündür.⁵⁰ Bu çerçevede, küçük ve radikal partilerin önemli başarılar elde etmesinde, Euro bölgesi krizinin Avrupa bütünleşmesine ilişkin tartışmayı yeniden başlatması, ekonomi yönetimine AB müdahalesinin meşruluğu ve kamuoyu tarafından kabul görmeyen kurtarma paketlerinin artmasının AB'yi kamuoyu için daha fazla görünür kılması önemli bir etken olmuştur.⁵¹

Belirtilen çerçevede, AB'ye karşı veya muhalif olan sağ ve sol siyasi partilerin 2014 seçimlerindeki elde ettiği sonuçlar Tablo 11'de detaylı bir şekilde gösterilmiştir.

Tablo 11: 2014 AP Seçimlerinde Euroseptik Partiler⁵²

Ülke	Parti	Euroseptik sol oy (%)	Milletvekili Sayısı	Euroseptik sağ oy (%)	Milletvekili Sayısı
Avusturya	Özgürlük Partisi (Sağ), AB Dur (Sağ), Diğer Avrupa için Koalisyon (Sol)	2,1	0	22,5	4
Belçika	Flaman Çıkarı (Sağ), Belçika İşçi Partisi (Sol)	2,0	0	4,3	1
Bulgaristan	Bulgar Ulusal Partisi/Sansürlü Bulgaristan (Sağ), Ulusal Cephe (Sağ), Ataka (Sağ)	-	-	16,7	2

⁴⁹ European Parliament, "Results of the 2014 European elections".

⁵⁰ Melih Özsoz, **2014 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin İlkleri, Enleri, Aşırıları, Kazananları ve Kaybedenleri**, İKV Değerlendirme Notu, 84, 2014, <http://oldweb.ikv.org.tr/images/upload/data/files/2014_ap_secimleri.pdf> (18 Mart 2016), s. 12.

⁵¹ Brack, **op.cit.**, s. 93.

⁵² Sara B. Hobolt, "The 2014 European Parliament Elections: Divided in Unity?", **Journal of Common Market Studies**, Annual Review, Vol 53, 2015, s. 13.

Hırvatistan	Hırvatistan Halk Partisi (Sağ)	-	-	-	1
Kıbrıs	Emekçi Halkın İlerici Partisi (Sol), Rum Ulusal Halk Cephesi (Sağ)	27,0	2	2,7	0
Çek Cumhuriyeti	Komünist Parti (Sol), Özgür Vatandaşlar Partisi (Sağ), Doğrudan Demokrasinin Şafağı (Sağ)	11,0	3	8,4	1
Danimarka	Danimarka Halk Partisi (Sağ), AB'ye Karşı Halk Hareketi (Sol)	8,1	1	26,6	4
Estonya	Estonya Muhafazakar Halk Partisi (Sağ)	-	-	4,0	0
Finlandiya	Finliler Partisi (Sağ)	-	-	12,9	2
Fransa	Ulusal Cephe (Sağ), Sol Cephe (Sol), Fransa Ayağa Kalk (Sağ)	6,3	3	28,7	23
Almanya	Almanya için Alternatif (Sağ), Sol Parti (Sol), Ulusal Demokratik Parti (Sağ)	7,4	7	8,1	8
Yunanistan	Radikal Sol Koalisyon Partisi/Syriza (Sol), Altın Şafak (Sağ), Yunanistan Komünist Partisi (Sol), Bağımsız Yunanlar (Sağ), Popüler Ortodoks Birliği (Sağ)	32,7	8	15,5	4
Macaristan	Macar Yurttaş Birliği (Sağ), Daha İyi Bir Macaristan Hareketi (Sağ)	-	-	66,1	15
İrlanda	Biz Kendimiz/Sinn Fein (Sol)	19,5	3	-	-
İtalya	Beş Yıldız Hareketi (Sağ), Kuzey Ligi (Sağ), Öteki Avrupa (Sol)	4,0	3	27,3	22
Letonya	Ulusal İttifak (Sağ), Yeşiller ve Çiftçiler Birliği (Sol)	-	-	22,5	2
Litvanya	Düzen ve Adalet (Sağ), LLRA (Sağ)	-	-	22,3	3
Lüksemburg	Alternatif Demokratik Reform Partisi (Sağ)	-	-	7,5	0
Malta		-	-	-	-
Hollanda	Özgürlük Partisi (Sağ), Sosyalist Parti (Sol), Hıristiyan Birliği/Toplumcu Reform Partisi (Sağ)	9,6	2	21,0	6

Polonya	Hukuk ve Adalet (Sağ), Yeni Sağ Kongresi (Sağ), Birleşik Polonya (Sağ), Cumhuriyetin Sağ Kanadı (Sağ)	-	-	42,9	23
Portekiz	Birleşik Demokratik Koalisyon (Sol), Sol Blok (Sol)	18,6	4	-	-
Romanya	Halk Partisi (Sol), Büyük Romanya Partisi (Sağ)	3,7	0	2,7	0
Slovakya	Sıradan İnsanlar ve Bağımsız Kişiler (Sağ), Nova (Sağ), Özgürlük ve Dayanışma (Sağ), Slovak Ulusal Partisi (Sağ)	-	-	24,6	3
Slovenya	Birleşik Sol (Sol), Slovenya Ulusal Partisi (Sağ)	5,5	0	4,0	0
İspanya	Birleşik Sol (Sol), Yapabiliriz/Podemos (Sol), Halk Kararı (Sol)	20,1	12	-	-
İsveç	İsveçli Demokratlar (Sağ), Sol Parti (Sol)	6,3	1	9,7	2
İngiltere	Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi (Sağ), Muhafazakar Parti (Sağ), Biz Kendimiz/Sinn Fein (Sol), Demokratik Birlikçi Parti (Sağ)	0,7	1	50,6	44
Toplam Milletvekili Sayısı			50		170

Hobolt'un belirttiği gibi, 2014 AP seçimlerinin kazananları siyasi yelpazenin uçlarında yer alan euroseptik partilerdir. Fransa, İngiltere ve Danimarka'daki AP seçimlerinde önemli başarılar elde eden euroseptik partilerin ülkelerinin yönetiminde olmamaları dikkat çekmiştir. Malta haricindeki bütün ülkelerde euroseptik partilerin belli bir oy oranına sahip olmaları bu partilerin önemini göstermiş, 751 milletvekilinden 220'sinin euroseptik partilerden gelmesi bu grubun giderek daha güçlü bir hale geldiğini kanıtlamıştır.⁵³ Sağ kanat eleştiriler genellikle milliyetçilik üzerinden şekillenerek ulusal egemenliğin tehdit edildiğini vurgularken, sol kanat eleştiriler anti-kapitalist ideoloji, devletin daha fazla müdahale etmesi gibi görüşlere sahip olmuştur. Tablo 11'e dikkat edildiğinde, euroseptik partilerin sağda özellikle aşırı sağda olduğu görülmektedir.⁵⁴

⁵³ *Ibid*, s. 6-12.

⁵⁴ *Ibid*, s. 12.

AP'deki siyasi partilerin ideolojilerine veya siyasi görüşlerine bakıldığında, 2014 seçimleriyle AP'de ortaya çıkan mevcut durum Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12: 2014 AP Seçimleri Sonrasında Oluşan Mevcut Sandalye Dağılımı⁵⁵

Parti Adı	Siyasi Çizgisi ⁵⁶	Sandalye Sayısı
EPP	Hıristiyan Demokrasi/ Muhafazakarlık	215
S&D	Sosyal Demokrasi	190
ECR	Muhafazakarlık/ Euroseptisizm/ Ulusal Muhafazakarlık	76
ALDE	Liberalizm	70
GUE/NGL	Demokratik Sosyalizm/ Komünizm	52
Greens/EFA	Yeşil Politikalar/ Bölgeselcilik/ Azınlık Çıkarları	50
EFDD	Euroseptisizm	45
ENF	Milliyetçilik/ Sağ-kanat popülizm/ Euroseptisizm ⁵⁷	38
Bağımsız Üyeler		15
Toplam		751

AP'yi “euroseptikler tarafından istila edilmek üzere” olan bir yapı olarak değerlendirmek, bu durumun AB'nin odak noktasını borç krizinden siyasi krize çevirdiğini ve daha önemlisi bu yeni krizin nasıl ele alınacağına dair bir fikrin olmadığını ifade etmek mümkündür.⁵⁸ Euroseptik kanadın 2014 AP seçimlerinde bu denli önemli bir başarı kazanması daha önce benzer bir durumun yaşanmaması nedeniyle AB'nin mevcut yapısı tarafından deneyimlenerek öğrenilecek bir durum olarak kabul edilebilir.

2014 seçimlerinde euroseptiklerin başarılı olmasının nedenleri olarak bazı durumları göstermek mümkündür. Bu nedenlerden biri, ülkelerinin ekonomik durumundan olumsuz etkilenen kesimlerin olmasıdır. Ayrıca,

⁵⁵ European Parliament, “Seats”.

⁵⁶ Parties and Elections, “European Union”, <<http://www.parties-and-elections.eu/eu.html>> (18 Mayıs 2016).

⁵⁷ Siyasi çizgi sütunun alındığı kaynakta olmamasına rağmen, siyasi grubun durduğu bir siyasi çizgi olduğu düşünüldüğünden dolayı yazar tarafından tabloya eklenmiştir.

⁵⁸ Janis A. Emmanouilidis ve Corina Stratulat, **Post-European Parliament Elections**, European Policy Centre, 27 Mayıs 2014, <http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_4464_post-ep_elections_analysis.pdf> (8 Şubat 2016), s. 1-2.

seçmenlerin hükümetlerin diğer hükümetler ve AB kurumları karşısında zayıf durumda kalmasına karşı tepki göstermeleri ve seçimleri cezalandırma gibi görmeleri de etken olmuştur.⁵⁹

Belirtilen siyasi gruplar çerçevesinde ECR, aldığı %9,32 oy oranı ve 70 milletvekili ile AP'nin en büyük üçüncü partisi olmuştur. Ayrıca, 2009 seçim sonuçlarıyla kıyaslandığında oy oranını ve milletvekili sayısını artırdığı görülmektedir. Söz konusu siyasi grup, istikrarı sağlama amacıyla Euro bölgesine karşı çıkmazken, Avrupa bütünleşmesinin federalizme kayan özelliğine karşı çıktığından dolayı yumuşak euroseptik olarak kabul edilmektedir. Aldığı %6,39 oy oranıyla EFDD grubuna bakıldığında ise, yeni antlaşmalara ve politikalara karşı çıkan sert euroseptik bir duruşu olduğu görülmektedir. Bu yapı içerisinde ülkelerini AP'nin dışına itmeye çalışan aşırı sağ, göçmen karşıtı Ulusal Cephe, Hollanda Özgürlük Partisi, Avusturya Özgürlük Partisi gibi partiler Avrupa Özgürlük İttifakı'nı (*European Alliance for Freedom*) kurmaya gayret etmişler, ancak son tarih olan 24 Haziran'a kadar aşırı sağ çizgide bir siyasi grup kuramamışlardır.⁶⁰ AP seçimlerinde önemli bir başarı kazanan euroseptik partilerin, AP'deki karar alma mekanizmasına önemli etkilerinin olması ve merkez-sağ veya merkez-sol partilerle etkin bir şekilde rekabet edebilecek AP içerisinde güçlü bir ittifak kurma durumları, geldikleri farklı siyasi çizgileri göz önüne alındığında oldukça zor bir durum olmuştur.⁶¹ Le Pen'in Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi lideri Nigel Farage ile işbirliği çağrısı, Bağımsızlık Partisi tarafından yapılan açıklamada Ulusal Cephe'nin "ayırıcı ve Yahudi düşmanı" söylemlerinin olması gerekçesiyle reddedilmiştir.⁶²

Le Pen'in sonraki süreçte de farklı bir grup kurma çalışmaları devam etmiştir. Ulusal Cephe lideri Le Pen'in girişimleriyle, 15 Haziran 2015'te kurulan ENF, AP içerisindeki en yeni siyasi grup olmuştur. AP'de grup kurabilmek için gereken üye devletlerin en az dörtte birinden (en az 7 üye ülkeden) seçilen en az 25 milletvekili şartını⁶³ yerine getiren grupta

⁵⁹ Sanna Salo, **Euroseptics in the 2014 EP Elections**, FIIA Briefing Paper 159, 2014, <www.fiaa.fi/assets/publications/bp159.pdf> (19 Mart 2016), s. 4.

⁶⁰ Ebru Turhan, **After The 2014 European Parliament elections: What is at Stake for Europe and Turkey-EU Relations**, İstanbul, Sabancı University Istanbul Policy Center, 2014, s. 2-3.

⁶¹ Weronika Cycak, **The European Parliament Elections 2014**, European Union Academic Programme, <http://europe.hkbu.edu.hk/euap/publication/European_Elections_2014_10apr2014.pdf> (19 Mart 2016), s. 15.

⁶² BBC Türkçe, "Le Pen'den AB karşıtı İngiliz partiye işbirliği teklifi", 18 Nisan 2014, <http://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/04/140418_le_pen> (31 Mart 2016).

⁶³ Bkz.: AP İçtüzüğü md. 32/2.

İtalya'dan Kuzey Ligi, Hollanda'dan Özgürlük Partisi, Belçika'dan Flaman Çıkarı gibi partiler yer almıştır. Seçimlerin üzerinden bir yıl geçtikten sonra 38 milletvekili ile AP'deki en küçük siyasi grup olarak AP'deki faaliyetlerine devam eden ENF grubunun parlamenter sayısından ziyade karşılaştığı sorun olan yedi ülkeden gelme şartı, UKIP'ten atılan Janice Atkinson ve Polonya'daki Yeni Sağ Kongre'den Januzs Korwin-Mikke ve Stanislaw Zoltek'i gruba katarak aşılmıştır.⁶⁴ Yeni kurulan bu grup, AB politikalarına karşı çıkarak AB'nin yıkılması gerektiğini, Schengen anlaşmasının iptal edilmesini, Euro ve Avrupa Merkez Bankası'nın kaldırılmasını savunmaktadır.⁶⁵ ENF grubu, EFDD grubundan sonra AB'deki ikinci AB ve göç karşıtı grup olmuştur.⁶⁶ ENF'nin AB'ye yönelik yaklaşımına dikkat edildiğinde sert euroseptik bir çizgide hareket ettiği görülmektedir.

AP içerisinde iki euroseptik grubun oluşması, AP'de euroseptik, ırkçı, yabancı düşmanı şeklinde nitelendirilebilecek çizginin daha fazla görünür olmasını sağlamıştır. Nigel Farage tarafından kurulan 45 üyeli EFDD, AP'deki önemli euroseptik güç olarak öne çıkmaktadır. Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi milletvekilleri, 1 Temmuz 2014'te seçimlerden sonraki AP'nin açılış gününde AB Marşı olan Neşeye Övgü çalınırken sırtlarını AB bayrağına ve orkestraya dönerek protestolarını gerçekleştirmişlerdir. Bu durum, Bağımsızlık Partisi Başkan Vekili Paul Nuttall tarafından, "ulusal demokrasimizi ihmal eden ve Avrupa çapında milyonlarca insanı fakirliğe ve işsizliğe iten federalist sisteme karşı AP'de yapabildiğimiz herşeyi yapacağız. AB bayrağının ve marşının değil, halkımızın yanında dururuz"⁶⁷ şeklinde yorumlanmıştır. Bu örnek, AP ile ilgili "Bu durum, bir istisna mı yoksa rutin bir olay olarak mı kalacak?" sorusunu gündeme getirebilir.

Mart 2016'da AP'de yaşanan bir olay ise, AP içerisindeki dengelerin/tartışmaların boyutlarını göstermesi bakımından önemlidir. AP'deki AB-Türkiye zirvesiyle ilgili düzenlenen toplantıda Altın Şafak partisinden Eleftherios Sinadinos'un Türklere yönelik hakaret içeren ifadeler kullanması üzerine AP Başkanı Martin Schulz tarafından Sinadinos'un oturumu terk etmesi istenmiştir. Sinadinos'un AP oturumundan

⁶⁴ Eric Maurice, "Le Pen becomes group leader in EU parliament", 16 June 2015, <<https://euobserver.com/political/129140>> (29 Mart 2016).

⁶⁵ Kayhan Karaca, "AP'de aşırı sağcı grup kuruldu", 16 Haziran 2015, <<http://dw.com/p/1Fi9V>> (30 Mart 2016).

⁶⁶ Andrew Rettman, "Far-right parties form group in EU parliament", 15 June 2015, <<https://euobserver.com/political/129129>> (30 Mart 2016).

⁶⁷ BBC, "Nigel Farage leads UKIP protest at EU Parliament", 01 July 2014, <<http://www.bbc.com/news/uk-politics-28113979>> (27 Mart 2015).

çıkarılmasına neden olan ifadeleri şu şekildedir: “Bilimsel dilde ifade edildiği üzere Türkler pis ve kirli. Oyun oynarken vahşi köpeklere benziyorlar ama düşmanla savaşmak zorunda kaldıklarında kaçıyorlar. Türklerle başa çıkmanın tek etkili yolu kararlı olmak”. Schulz ise, bu ifadeleri şu şekilde yorumlamıştır: “Baylar bayanlar bu [olay] değerlerimiz ve ilkelerimizin ihlali anlamına geliyor. Acil önlem alma kararı aldım. Baylar bayanlar prensip kararı aldım zira ırkçılığı kabul edilebilir hale getirmek için kırmızı çizgiyi aşmaya çalışan insan sayısı artıyor. Ben bunu kabul etmiyorum.”⁶⁸ Yaşanan bu gelişme, AP içerisinde farklı dengelerin oluştuğunu ve tartışmalı bir AP’nin daha fazla dikkat çekeceğini göstermektedir.

Sonuç

AB’nin en eski kurumlarından biri olan AP, 1979 yılından beri seçimle belirlenen milletvekillerinden oluşmaktadır. 22-25 Mayıs 2014’te sekizincisi düzenlenen seçimlerde de yeni bir AP meydana gelmiştir. Her seçimde önemli bir tartışma konusu olan seçimlere katılım, bu defa da öne çıkmıştır. 2014 seçimlerinin %42 gibi düşük katılımı sonuçlanması, seçimlerin ilk önemli sonuçlarından biri olarak değerlendirilebilir. AB üye devletlerdeki katılım oranlarına bakıldığında MDA ülkelerinin ve en son üye olan Hırvatistan’ın düşük katılım oranı ayrıca göze çarpmaktadır. Bu çerçevede, ilk seçimlerin hemen ardından “ikinci derece” seçimler olarak kabul edilen AP seçimlerinin 35 yıl sonra hala aynı noktada olduğu görülmektedir.

2014 seçimleri, 2009 seçimleriyle kıyaslandığında AP yapısında önemli bir kırılma olmadığı görülmektedir. Önceki seçimlerde ilk sıralarda gelen EPP ve S&D gruplarının bu seçimde de çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Buna karşın, 2014 seçimlerinin en dikkat çeken sonucu olarak, daha az milletvekili sayılarıyla son sıralarda yer alan euroseptik siyasi partilerin güçlendiğini ifade etmek mümkündür. Bir başka deyişle, 2014 seçim sonuçlarında listenin üst sıralarındaki siyasi gruplardan ziyade alt sıralarındaki siyasi gruplarda yaşanan değişim daha dikkat çekici olmuştur.

2009 seçimlerinde ismi EFD olan siyasi grubun ismi EFDD olarak değişmiş, AB’ye yönelik euroseptik duruşu ise süreklilik göstermiştir. AP’nin en son siyasi grubu olarak ENF ismiyle kurulan ve sert euroseptik bir duruşu olan grup da, yeni euroseptik grup olarak AP’deki sekizinci siyasi grup olmuştur. Böylece 2009 seçimlerinde de olan ECR, isim değişikliğine

⁶⁸ Gülsüm Alan, “Schulz Türklere hakaret eden milletvekilini dışarı attı”, 11 Mart 2016, <<http://tr.euronews.com/2016/03/11/schulz-turklere-hakaret-eden-milletvekilini-disari-atti/>> (01 Nisan 2016).

giden EFDD ve bu çizginin son temsilcisi olan ENF ile AP’de üç euroseptik grup meydana gelmiştir. Özellikle EFDD ve ENF’nin sert euroseptik çizgisi dikkat edilmesi gereken noktadır. Bu çerçevede belirtmek gerekir ki, söz konusu üç euroseptik siyasi grubun varlığı diğer bir açıdan bu partiler arasındaki uyumsuzluğu/farklılığı da göstermektedir. Bu nedenle euroseptik bloktan değil, bloklardan bahsetmek mümkündür. ENF’nin kurulma sürecinde yaşanan gelişmelere dikkat edildiğinde bu durum daha net görülmektedir.

Euroseptiklerin AP’de yavaş da olsa giderek güçlendiği 2014 seçimlerinde bir defa daha görülmüştür. AP’nin bu durumda ne yapacağı önemli bir soru olarak kalmaya devam etmektedir. Bir yandan seçimlere katılım oranı %42 seviyesinde kalırken, diğer yandan AP seçimlerinden aday olan isimler AB’yi yıkmak, AB’den ayrılmak, Euro’ya karşı çıkmak vaatleriyle kendilerine AP’de birer sandalye kazanmaktadır. Sonraki seçimlerde, “AP’nin yarısı euroseptik milletvekillerinden oluşursa veya Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi, Ulusal Cephe vb. partilerden gelecek kurulan siyasi grupların AP’de AB’yi yıkma vaatleri, protestoları artarak devam ederse AB ne yapacak?” sorusu mevcut süreçte ve ilerleyen seçimlerde gündemde kalacaktır.

Kaynakça

- Alan, Gülsüm, “Schulz Türklere hakaret eden milletvekilini dışarı attı”, 11 Mart 2016, <<http://tr.euronews.com/2016/03/11/schulz-turklere-hakaret-eden-milletvekilini-disari-atti/>> (01 Nisan 2016).
- Aras, İlhan, **Avrupa Birliği ve Türkiye’de Euroseptisizm: Siyasi Partilere Bakış**, Bursa, Sentez Yayıncılık, 2015.
- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma**, Ankara, 2011.
- BBC, “Nigel Farage leads UKIP protest at EU Parliament”, 1 July 2014, <<http://www.bbc.com/news/uk-politics-28113979>> (27 Mart 2016).
- BBC Türkçe, “Le Pen’den AB karşıtı İngiliz partiye işbirliği teklifi”, 18 Nisan 2014, <http://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/04/140418_le_pen> (31 Mart 2016).
- Bendjaballah, Selma, “2014 EU Elections in France. A ‘Seismic’ Victory”, **Studia Politica**, Vol. XIV, No: 3, 2014, s. 365-376.
- Berge, Mirte van den, **The 2014 EP Election Campaign in the Member States: National Debates, European Elections**, The Trans European Policy Studies Association, TEPSA Report, Brussels, 4 June 2014.

- Bertsou, Eri, **The 2014 EP Elections: A Victory for European Democracy? A Report on the LEQS Annual Event 2014**, LEQS Paper No. 78, 2014.
- Brack, Nathalie, “Populist and Radical Right Parties at the 2014 European Parliament Elections: Much Ado About Nothing?”, Cristina Fasone, Diane Fromage ve Zoe Lefkofridi (ed.), **Parliaments, Public Opinion and Parliamentary Elections in Europe**, EUI Working Paper MWP 18, 2015, s. 93-104.
- Carammia, Marcello ve Roderick Pace, “The Anatomy of a Misfit: The 2014 European Election in Malta”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 425-444.
- Charalambous, Giorgos, Bambos Papageorgiou ve Adonis Pegasiou, “Surprising Elections in Exciting Times? Of Proxies and Second-Order Events in the 2014 European Election in Cyprus”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 403-424.
- Cordero, Guillermo ve José Ramón Montero, “Against Bipartyism, Towards Dealignment? The 2014 European Election in Spain”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 357-379.
- Cushion, Stephen, Richard Thomas ve Oliver Ellis, “Interpreting UKIP’s ‘Earthquake’ in British Politics: UK Television News Coverage of the 2009 and 2014 EU Election Campaigns”, **The Political Quarterly**, Vol 86, No 2, 2015, s. 314-322.
- Cycak, Weronika, **The European Parliament Elections 2014**, European Union Academic Programme, 2014, <http://europe.hkbu.edu.hk/euap/publication/European_Elections_2014_10apr_2014.pdf> (19 Mart 2016).
- Emmanouilidis, Janis A. ve Corina Stratulat, **Post-European Parliament Elections**, European Policy Centre, 2014, <http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_4464_post-ep_elections_analysis.pdf> (08 Şubat 2016).
- European Parliament, “The European Elections: This Time It’s Different”, 11 February 2004, <<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140210BKG35568/html/THE-2014-EUROPEAN-ELECTIONS-THIS-TIME-IT%E2%80%99S-DIFFERENT>> (07 Mart 2016).
- European Parliament, “2014 post-election survey European Elections 2014 Analytical Overview”, 2004, <http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2014/post/post_2014_survey_analytical_overview_en.pdf> (27 Mart 2016).
- European Parliament, “Results of the 2014 European elections”, <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/widget-global-2009.html>> (08 Şubat 2016).

- European Parliament, “Results of the 2014 European elections/Election results”, <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/election-results-2014.html>> (03 Nisan 2016).
- European Parliament, “Seats”, <<http://www.europarl.europa.eu/meps/en/hemicycle.html>> (03 Nisan 2016).
- European Parliament, “Seats by political group and Member State”, <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/seats-group-member-2014.html>> (03 Nisan 2016).
- European Parliament, “Turnout”, <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/turnout.html>> (06 Ocak 2016).
- European Parliamentary Research Service, “2014 European elections: national rules”, 10 April 2014, <<http://www.europarl.europa.eu/eplibrary/InfoGraphic-2014-European-elections-national-rules.pdf>> (19 Mart 2016).
- Freire, André ve José Santana-Pereira, “More Second-Order than Ever? The 2014 European Election in Portugal”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 381-401.
- Fuss, Ernst-Werner, “Strengthening the Position of the European Parliament”, P. D. Dagoglou (ed.), **Basic Problems of the European Community**, Oxford, Basil Blackwell, 1975, s. 143-162.
- Gherghina, Sergiu, “Ideological Disagreement in the 2014 European Election: Self-Placement and Party Positioning According to Romanian Candidates”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 407-422.
- Grabbe, Heather ve Stefan Lehne, **The 2014 European elections: Why a partisan Commission president would be bad for the EU**, Centre for European Union, 2013, <http://www.cer.org.uk/sites/default/files/publications/attachments/pdf/2013/es_y_commissionpres_11oct13-7937.pdf> (10 Şubat 2016).
- Halikiopoulou, Daphne ve Sofia Vasilopoulou, “Support for the Far Right in the 2014 European Parliament Elections: A Comparative Perspective”, **The Political Quarterly**, Vol 85, No 3, 2014, s. 285-288.
- Hobolt, Sara B, “The 2014 European Parliament Elections: Divided in Unity?”, **Journal of Common Market Studies**, Annual Review, Vol 53, 2015, s. 6-21.
- Hugg, Patrick R. ve Sheila M. Wilkinson, “The 2014 European Parliament Elections and the Transatlantic Trade and Investment Partnership: Economics and Politics Collide”, **Journal of Transnational Law & Policy**, Vol 24, 2014-2015, s. 117-160.
- Iancu, Alexandra, “On High Hopes and Disappointment. The Broken Promises of the 2014 European Elections”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 299-314.

- İnceci, Sevgi Gençay, “1989 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin, Seçimöncesi ve Sonrasında Siyasal Platform ve Kamuoyu Açısından İncelenmesi”, **Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1-2, 1991, s. 309-331.
- Karaca, Kayhan, “AP’de aşırı sağcı grup kuruldu”, 16 Haziran 2015, <<http://dw.com/p/1Fi9V>> (30 Mart 2016).
- Kaymaz, Timur, **Seçimler Işığında Avrupa’nın Geleceği: Artan “Avrupa-Kuşkululuk” ve Azalan “Bölgesel İnanırcılık” Arasında Sıkışan Avrupa Tahayyülü**, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, Değerlendirme Notu, 2014.
- Lodge, Juliet, “The European Parliament –from ‘assembly’ to co-legislature: changing the institutional dynamics”, Juliet Lodge (ed.), **The European Community and the Challenge of the Future**, London, Pinter Publishers, 1989, s. 58-79.
- Marsh, Michael, “Testing the Second-Order Election Model after Four European Elections”, **British Journal of Political Studies**, Vol 28(4), 1998, s. 591-607.
- Maurice, Eric, “Le Pen becomes group leader in EU parliament”, 16 June 2015, <<https://euobserver.com/political/129140>> (29 Mart 2016).
- Mazyliis, Liudas et al., “Elections To The European Parliament In Lithuania: ‘National’ And ‘European’ Campaigning Topics”, **European Scientific Journal**, Special Editon Vol 1, 2015, s. 306-314.
- McCormick, John, **Avrupa Birliği Siyaseti**, (Çev. Doğançan Özsel), Ankara, Adres Yayınları, 2015.
- Middelaar, Luuk van, **Avrupa: Bir Geçiş Süreci**, (Çev. Bilal Çölgeçen), İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2014.
- Nedelcu, Harry, **2014 European Parliament Elections: Breakthrough or Continuing Trend?**, CETD/CES Policy Brief, 2014, <<http://carleton.ca/ces/wp-content/uploads/Nedelcu-policy-brief-2014.pdf>> (24 Mayıs 2016).
- Nugent, Neill, **The Government and Politics of the European Union**, Third Edition, Basingstoke, The Macmillian Press, 1994.
- Özsöz, Melih, **2014 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin İlkleri, Enleri, Aşırıları, Kazananları ve Kaybedenleri**, İKV Değerlendirme Notu, 84, 2014, <http://oldweb.ikv.org.tr/images/upload/data/files/2014_ap_secimleri.pdf> (18 Mart 2016).
- Pârâu, Cristina E., “The 2014 European Elections in Britain. The Counter-Revolt of the Masses?”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 333-364.
- Parties and Elections. “European Union”, <<http://www.parties-and-elections.eu/eu.html>> (18 Mayıs 2016).

- Reif Karlheinz ve Hermann Schmitt, “Nine Second-Order National Elections–A Conceptual Framework For The Analysis of European Election Results”, **European Journal of Political Research**, Vol 8, No 1, 1980, s. 3-44.
- Rettman, Andrew, “Far-right parties form group in EU parliament”, 15 June 2015, <<https://euobserver.com/political/129129>> (30 Mart 2016).
- Ruiter, Rikde, Moniek Akerboomand ve Bernard Steunenberg, **2014 European Parliament Elections: Main issues and positions based on party manifestos**, Research Note of the Leiden University Jean Monnet Center of Excellence, 2014, <<http://media.leidenuniv.nl/legacy/research-note-ep-party-programmes-040414.pdf>> (23 Ocak 2016).
- Salo, Sanna, **Euroceptics in the 2014 EP Elections**, FIIA Briefing Paper 159, 2014, <www.fiaa.fi/assets/publications/bp159.pdf> (19 Mart 2016).
- Sampson, Anthony, **Avrupa Nereye Gidiyor?**, (Çev. Nuran Ülken), İstanbul, Sander Yayınları, 1969.
- Schmitt, Hermann ve Eftichia Teperoglou, “The 2014 European Parliament Elections in Southern Europe: Second- Order or Critical Elections?”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 287-309.
- Scully, Roger, “The European Parliament”, Michelle Cini (ed.), **European Union Politics**, New York, Oxford University Press, 2003, s. 166-178.
- Soare, Sorina, “The 2014 Elections in Italy for the European Parliament: An Italian Affair?”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 315-332.
- Stratulat, Corina ve Janis A. Emmanouilidis, **The European Parliament elections 2014 Watershed or, again, washed out?**, European Policy Centre, Discussion Paper, 2013.
- Sula, Piotr, “The 2014 European Elections. The Case of Poland”, **Studia Politica**, Vol XIV, No 3, 2014, s. 395-406.
- Taggart, Paul, “A Touchstone of Dissent: Euroscepticism in Contemporary Western European Party System”, **European Journal of Political Research**, Vol 33, Issue 3, 1998, s. 363-388.
- Taggart, Paul ve Aleks Szczerbiak, **Parties, Positions and Europe: Euroscepticism in the EU Candidate States of Central and Eastern Europe**, SEI Working Paper No: 46/ Opposing Europe Research Network Working Paper No: 2, Brighton, Sussex European Institute, 2001.
- Teperoglou, Eftichia, Emmanouil Tsatsanis ve Elias Nicolacopoulos, “Habituating to the New Normal in a Post-earthquake Party System: The 2014 European Election in Greece”, **South European Society and Politics**, Vol 20, No 3, 2015, s. 333-355.

- Tezcan, Ercüment, “Avrupa Parlamentosu”, Belgin Akçay ve İlke Göçmen (ed.), **Avrupa Birliği: Tarihçe, Teoriler, Kurumlar ve Politikalar**, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2012, s. 109-134.
- Tezcan, Ercüment, “2004 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin Hukuki Açıdan Değerlendirilmesi”, **Hukuk ve Adalet**, Yıl 1, Sayı 3, 2004, s. 116-127.
- Treib, Oliver, “The voter says no, but nobody listens: causes and consequences of the Eurosceptic vote in the 2014 European elections”, **Journal of European Public Policy**, Vol 21, No 10, 2014, s. 1541-1554.
- Turhan, Ebru, **After The 2014 European Parliament elections: What is at Stake for Europe and Turkey-EU Relations**, İstanbul, Sabancı University İstanbul Policy Center, 2014.